

Co nového – co nás zajímá

Zpravodaj AZPP ČR č. 2/2022

Prosinec 2022



? Úvodník

Každý rok vnímám nadcházející Vánoční svátky a konec roku spíše jako hektické zakončení celoročního snažení, než možnost v klidu usednout do křesla a relaxovat. Letos je situace možná ještě složitější než kdy jindy, a to z důvodu turbulentní situace na trhu s energiemi. Je mi jasné, že většina zaměstnavatelů vnímá tuto situaci stejně a nevidí ji moc růžově. Psát v takovém stavu myslí pozitivně laděný úvodník do zpravodaje je sice nesmírně těžké, ale zároveň potřebné. Nechceme přece do nového roku vstupovat s obavami a strachem. Dovolte mi tedy pokusit se zmírnit ten shon a stres. Předně bych rád uvedl, že se nám podařilo obnovit jednání pracovní skupiny na MPSV ohledně novelizace zákona o zaměstnanosti. Naše návrhy jsou na MPSV slyšet a jsou podle všeho přijímány pozitivně. Velice mě také těší úspěchy našich členů, jako například SOLEA CZ výrobní družstvo, které získalo prestižní ocenění IBM Firma



roku 2022 v Pardubickém kraji. Děkuji tímto panu předsedovi Jiřelemu a celému kolektivu zaměstnanců za skvělou práci výbornou ukázkou toho, jak se hendikepovaní mohou zapojit do pracovního procesu.

Čeká nás rok, kdy budeme jednat o novelizaci zákona o zaměstnanosti a nevyhneme se samozřejmě ani jednání o návrhu zákona o registrovaném sociálním podniku. Soustředíme se na tato jednání a podle nám dostupných dat z průzkumů připravujeme pro MPSV naše návrhy a úpravy. Rád bych tímto poděkoval všem, kteří se průzkumů účastní a poskytují nám tak potřebná data, která jsou pak dobrým argumentem pro změny na CHTP.

Rád bych také popřál příjemné a klidné vánoční svátky a šťastný nový rok. Víím, že zejména začátek bude velmi adrenalinový a tak přijměte prosím mé povzbuzení k tomu to zvládnout. Už nevím, kde jsem to moudro slyšel, ale prý "dokud to nedopadlo dobře, tak to ještě neskončilo."

Josef Šulc, foto Milan Hanus



Zákon o sociálním podniku - o čem to bude

AZZP ČR sleduje už od počátku roku záměr MPSV ČR předložit v krátké lhůtě návrh zákona o sociálním podniku. Ač se o něm hodně mluví, zatím není k dispozici finální verze návrhu, který by měl být v roce 2023 projednáván a schvalován s účinností od roku 2024.

Sociální ekonomika a podnikání mají ve světě i v Evropě dlouhou tradici, zdaleka nejde jen o jejich přínos k zaměstnanosti znevýhodněných skupin lidí. Více např. na [webu o českém sociálním podnikání](#) nebo na [webových stránkách TESSEA](#).

V ČR působí okolo 350–400 sociálních podniků, převážně integračního typu, z nichž většina dnes využívá podpory dle § 78a zákona o zaměstnanosti, vedle toho je aktivní už nejméně čtvrtá [výzva ESF EU](#).

Dostupné informace o návrhu zákona, kde zatím nejsou vyjasněny důležité části, týkající se registrace, benefitů a např. i souběhu podpory s režimem dle §78a. Návrh zatím vyvolává otázky a rozpaky, působí spíše dojmem „návrhu novely zákona o zaměstnanosti k podpoře vybraných pracovních míst ve vybraných sociálních podnicích“ než jako nástroj podpory sociálního podnikání. Předkladatelem je pouze MPSV ČR, přestože sociální podnikání je i tématem místního rozvoje, malého a středního podnikání, životního prostředí i např. zemědělství. Nelze se pak divit, že návrh vůbec nemá



ambici řešit podporu udržitelnosti rozvoje sociálních podniků, po stránce obchodní, manažerské, technické. Bez ní ale nelze zaručit ani prostupnou ani stabilizační roli sociálních podniků.

Vývoj návrhu sledujeme a budeme o něm dále informovat.

Karel Rychtář, pixabay.com



Nejdůležitější legislativní změny roku 2022 s přímým dopadem na zaměstnavatele OZP

Když vláda Andreje Babiše rozhodla 5. listopadu 2021 o výrazném navýšení minimální mzdy z 15 200 Kč na 16 200 Kč s platností od 1. ledna 2022, jako nevyhnutelný důsledek vznikla nutnost kompenzovat tento nárůst mzdových nákladů zaměstnavatelům OZP formou zvýšení příspěvků dle § 78a Zákona o zaměstnanosti pro rok 2022. Zaměstnavatelé na legislativní úpravu ovšem čekali takřka tři čtvrtě roku, než bylo 14. září 2022 Usnesením vlády Petra Fialy schváleno zvýšení příspěvku na mzdové náklady o 600 Kč na 14 200 Kč měsíčně s platností od 3. čtvrtletí 2022. Paušální příspěvek 1000 Kč na zvýšené náklady zůstal i přes vysokou inflaci a setrvalý růst cen a nákladů všeho druhu nezměněn.



V září 2022 na zaměstnavatele OZP dopadla nepříjemná legislativní změna, tentokrát na poli pojistného na veřejném zdravotní pojištění. Novelou zákona č. 260/2022 Sb. došlo s účinností od 1. září 2022 ke snížení vyměřovacího základu, z něhož se vypočítává pojistné na veřejné zdravotní pojištění za státní pojištěnce, a to z částky 14 570 Kč na 11 014 Kč. Tato změna má vliv na výši odvodu pojistného na veřejné zdravotní pojištění právě u zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového průměrného přepočteného počtu svých zaměstnanců za osoby, kterým byl přiznán invalidní důchod. Vyměřovacím základem těchto zaměstnanců je totiž pouze částka, která přesahuje

vyměřovací základ osoby, za kterou je plátcem pojistného stát. Logicky tak od 1. září 2022 došlo k navýšení vyměřovacího základu zdravotně postižených zaměstnanců, což zvýšilo náklady na zdravotní pojištění jak na straně zaměstnanců samotných, tak na straně jejich zaměstnavatelů.



Další legislativní změna byla schválena již v červnu 2022, ale v platnost vstoupí až k 1.2.2023. Jejím cílem je zvýhodnit částečné úvazky v rozsahu 8 až 32 hodin týdně u vybraných skupin zaměstnanců formou slevy ve výši 5% na sociálním pojištění placeným zaměstnavatelem. Sleva se bude týkat pouze těchto skupin zaměstnanců: osoby starší 55 let nebo mladší 21 let, rodiče či osoby pečující o dítě mladší 10 let, osoby pečující o osobu blízkou, která je závislá na pomoci jiné osoby ve II., III. nebo IV. stupni, uchazeči o zaměstnání po rekvalifikaci, studenti v prezenční formě studia a konečně osoby zdravotně znevýhodněné či v I., II. nebo III. stupni invalidity pracující na volném trhu práce. Nutno zdůraznit, že sleva se netýká OZP pracujících na chráněném pracovním trhu.

Poslední, čtvrtou legislativní změnou, kterou si tento text bere za cíl vyzdvihnout, je návrh vyhlášky o pracovně lékařských službách a některých druzích posudkové práce. Téměř s jistotou se očekává, že s platností od 1. ledna 2023 budou vstupní a periodické pracovně lékařské prohlídky u nerizikových prací, tedy prací v kategorii první a druhé podle zákona o ochraně veřejného zdraví, dobrovolné. Povinné zůstanou prohlídky pouze u rizikových kategorií prací. Tato změna týkající se plošně všech zaměstnavatelů je jistě vítaným snížením byrokratické zátěže nejen zaměstnavatelů OZP.

Více informací najdete [na našem webu](#).

Tereza Bezpalcová, pixabay.com



Tři pohledy na náhradní plnění

Jsem pamětníkem vzniku nařízení vlády o povinném podílu zaměstnaných OZP z roku 1993. Tehdy byla ekvivalentem „náhradně“ zaměstnané osoby produktivita práce, jejíž hodnotu si spočítal sám dodavatel s nejméně 55 % zaměstnaných OZP. Nikdo nic nekontroloval, byl to spíš apel na solidární odpovědnost zaměstnavatelů.

Poprvé byl povinný podíl uzákoněn v roce 2011, vznikla povinnost hlásit jeho plnění, byl stanoven ekvivalent 7násobku průměrné mzdy, roční limit a limit pro jednoho odběratele. Odvod za neplnění již tehdy činil 2,5násobek (tehdejší) průměrné mzdy. Tato pravidla platila až do roku 2011, kdy padl návrh na úplné zrušení. Nebyl přijat, naopak z dodnes neznámých důvodů byl roční limit zvýšen na 36násobek průměrné mzdy za 1 zaměstnanou OZP. V roce 2018 byl roční limit snížen na 28násobek, který platí dosud. Současně ale dost výrazně stoupla výše průměrné mzdy, takže efekt snížení limitu částečně vyrovnala.

Dnes bouřlivě diskutujeme o návrzích na snížení limitu (od roku 2024). 14násobek nebo 21násobek? Přijde na to, záleží na úhlu pohledu.

Pohled první: ZZP s 15 zaměstnanými OZP poskytující služby podnikům pravděpodobně využije celý roční limit, v zakázkách přesahujících tento limit může o zakázky přijít, převezme je konkurence. Drtí jej tedy nejen růst mezd a nákladů, nedostatečně kompenzovaný příspěvkem, ale i pokles zakázek, pokud dojde ke snížení limitu.



Pohled druhý: velký zaměstnavatel – osvědčený dodavatel kvalitní práce ve mzdě s několika stovkami zaměstnaných OZP není schopen využít celý roční limit, pokud ale započte do cen i nakoupený materiál nebo uplatní pro náhradní plnění i prodej výrobků z obchodní činnosti, získá navíc finanční prostředky, které mu pomohou kompenzovat růst mezd a nákladů nekrytý zvýšením příspěvku.

Pohled třetí: Bezpečnostní agentura s 200 zaměstnanými OZP není za poskytované služby svým zákazníkům ani náhodou schopna využít více jak 30-40 % ročního limitu. Nabízí však formou přefakturace „komoditu“ náhradní plnění v jakémkoliv sortimentu, ideálně až do 100 % limitu. Ale i tato firma jistě část výnosů z přefakturace uplatní jako kompenzaci růstu mezd a cen nekrytých příspěvkem.



V prvním případě náhradní plnění jednoznačně plní svoji funkci jako jediná účinná obchodní podpora ZZP, bez níž by firma pracovní místa OZP těžko získala a udržela. Ani obchodní činnost ve druhém případě není podvodem ani porušením zákona, i když je zde velký poskytovatel NP ve výhodě oproti prvnímu případu. Třetí případ jednoznačně využívá prostoru daného zákonem způsobem, který je v rozporu s účelem nástroje.

Situace nemá jednoduché řešení (s výjimkou úplného zrušení se všemi důsledky na většinu z 3600 ZZP). Řešením může být pouze dlouhodobé a postupné snižování ročního limitu současně s podporou společensky odpovědného zadávání zakázek a s jasnou motivací státních institucí jít příkladem, např. zvýšením povinného podílu nebo povinností plnit jeho zakázkami pro ZZP. Na tomto poli je však posun minimální, není ochota o takových možnostech třeba aspoň začít jednat.

Karel Rychtář, ilustrativní foto Milan Hanus



Představujeme nového člena

EEREE s.r.o. se sídlem ve Šternberku, IČ 07865546, společnost se zabývá šitím barefootové obuvi, šicími a kompletačními pracemi. Zaměstnává 76 OZP.

ka





Co se konalo a co plánujeme

- * V září proběhla dvoudenní předsednická konference pořádaná MPSV ČR na téma „Integrace osob se zdravotním postižením na trh práce“, které se zúčastnili i zástupci asociace. Hlavním bodem konference bylo představení Balíku opatření k integraci osob se zdravotním postižením.
- * V říjnu jsme pro členy uspořádali seminář na témata krizového managementu a pracovního práva. Karel Rychtář (AZPP ČR) seznámil účastníky se základními pravidly krizového managementu a poskytl důležité odkazy. K této problematice se chceme v příštím roce vrátit a na úvodní prezentaci navázat. V druhé části semináře vystoupila JUDr. Jitka Hlaváčková (SP ČR) a prezentovala nejdůležitější novinky a připravované změny v zákonech týkajících se pracovního práva.



- * Naše členské družstvo TEXman ve spolupráci s TESSEA z. s. (Tematická síť pro sociální ekonomiku) a pod patronací Libereckého kraje uspořádalo dne 19. 10. 2022 v Krajské vědecké knihovně v Liberci první konferenci o sociální ekonomice a sociálním podnikání v Libereckém kraji. Byly prezentovány příspěvky k definici sociální ekonomiky, k chystané legislativě, o úloze ÚP ČR v zaměstnávání ohrožených skupin obyvatel, podpoře sociálního podnikání ve východních Čechách a o cestě několika organizací k sociálně odpovědnému podnikání. Vedle organizujícího družstva přednesl příspěvek mimo jiné i Martin Penc z členského družstva SDZP, Petr Tulpa, náměstek hejtmána Libereckého kraje pro resort sociálních věcí, Petra Francová a Markéta Vinkelhoferová ze spolupřátajících organizací TESSEA z.s. a další.

Více informací najdete [na webových stránkách](#)

[konference.](#)

- * Asociace má své zástupce také v pracovní skupině při MPSV ČR, která se zabývá úpravou zákona o zaměstnanosti v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením. V listopadu proběhlo další jednání, tentokrát na téma návrhu zákona o sociálním podnikání, které se sice nevztahuje jen na osoby se zdravotním postižením, ale také se nás více či méně dotýká.
- * V listopadu se zástupci asociace zúčastnili semináře pořádaného Nadačním fondem pro osoby se zdravotním postižením, který proběhl v prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.



Tématem diskuse byl opět zákon o sociálním podnikání. Bohužel ani toto setkání nerozptýlilo obavy účastníků z řad odborné veřejnosti, kterou s sebou přípravy tohoto zákona nesou.



- * V prvním čtvrtletí příštího roku plánujeme pro naše členy uspořádat dva semináře. Jeden by měl být zaměřený na aktuální téma energií, rádi bychom pozvali také zástupce Asociace malých a středních podniků a živnostníků a diskutovali o společných problémech. Druhý seminář by se měl zaměřit na téma zvládání stresu a měl by být určen hlavně manažerům členských firem.

ka, foto Milan Hanus, archiv družstva TEXman, ka



Ze života našich členů

Úspěchy našich členů

- * V polovině září proběhlo v Atrium paláci v Pardubicích slavnostní vyhlášení výsledků soutěže Firma roku 2022 Pardubického kraje. První místo odborné poroty získalo **výrobní družstvo SOLEA CZ**. Zároveň družstvo postoupilo do celostátního kola soutěže. To proběhlo v listopadu a výsledky byly slavnostně vyhlášeny 8. prosince. Družstvo SOLEA CZ se umístilo na krásném 6. místě.



Firma SOLEA CZ výrobní družstvo vznikla v roce 2000 v prázdných pronajatých prostorech se třemi lidmi. Dnes má více než 160 kmenových lidí. Podle předsedy vítězné společnosti pana Leoše Jiřeleho tvoří tým ze 70 % lidé s hendikepem a ti odvádí odbornou práci ve vysoké kvalitě. Firma vyrábí plastové a kovové díly, které dodává zejména do firem z oblasti automotive, strojírenství, elektro a spotřebního průmyslu. V péči o zákazníky zdůrazňuje flexibilitu a otevřenost. Družstvu se daří úspěšně začleňovat do složitějších výrobních procesů i hendikepované zaměstnance a je prospěšné lidem v SOLEA CZ i širšímu okolí.





* Už koncem září proběhlo slavnostní vyhlášení výsledků 29. ročníku soutěže MANAŽER ROKU, kterou pořádá Česká manažerská asociace (ČMA). V silné konkurenci nejlepších českých manažerů za rok 2021 se mezi nejlepšími v TOP 10 kategorie Manažer malého a středního podniku umístila **Alena Dušková, předsedkyně DITA výrobní družstvo invalidů.**

DITA Tábor je družstvem s více než 60letou tradicí a patří mezi významné české firmy ve svém oboru. Výroba, která probíhá ve čtyřech divizích, jimiž jsou kovovýroba, výroba textilu, výroba plastů a specializované montáže, se pomocí neustálých inovací rozvíjí a zdokonaluje. Výrobky družstva jsou úspěšně prodávány na českém trhu i v zahraničí, kam směřuje 80 procent produkce. V roce 2020 byla DITA oceněna v prestižní podnikatelské soutěži Českých

100 nejlepších.

- * Pan-evropská společnost pro kulturu, vzdělávání a vědecko-technickou spolupráci Comenius uspořádala již sedmadvacátý ročník „Českých 100 Nejlepších“. Cílem soutěže je v celonárodním měřítku nalézt, vybrat, zviditelnit a ocenit české firmy, podniky, či společnosti z co nejširšího spektra ekonomických aktivit, které dosahují vynikajících, mimořádných anebo pozitivně pozoruhodných výsledků.



V kategorii ZAMĚSTNANOST & DRUŽSTEVNICTVÍ bylo oceněno výrobní družstvo Otava Písek, člen AZPP ČR. Ve španělském sálu převzal ocenění předseda družstva Milan Hanus.

Otava, výrobní družstvo vzniklo již v roce 1952. V současné době zaměstnává v šesti výrobních závodech v jihočeském kraji 500 zaměstnanců. Hlavním posláním je zaměstnávání zdravotně postižených spoluobčanů, kteří by jinak hledali velmi obtížně své uplatnění na trhu práce. Dnes máme takových kolegů více než 300.

Oceněným gratulujeme!

ka, foto archiv SOLEA CZ, DITA Tábor a OTAVA Písek



Příběh o přínosu zaměstnavatelů OZP na chráněném i volném trhu práce



V prádelně pracuje slečna Zuzka čtyři a půl roku. Je to její první práce v životě. Cesta k současné situaci byla trnitá, ale Zuzka dostala šanci, chtěla zaměstnání a nyní je svědomitou pracovnící.

V minulosti měla několik let problémy s drogami a léčba proběhla opakovaně. Nakonec se ze své závislosti dostala, ale nezůstalo to bez trvalých následků na zdraví. Nějakou dobu žila v chráněném bydlení, kde jí pracovnice neziskové organizace pomohly najít zaměstnání. První nabídka byla v prádelně na zkrácený úvazek a Zuzka souhlasila. Začátky pro ni byly náročnější: pravidelný režim, naučit se pracovní postupy i přísnější mistrová. Zuzka ale o tuto práci stála a vydržela. Nyní patří mezi nejlepší zaměstnance, chválí ji majitelka prádelny.

I přesto, že má Zuzka opatrovnici, žije nyní v bytě, kde zvládá samostatně hospodařit. Je ráda, že má svůj klid v práci i v osobním životě.

Na Zuzky příkladu je vidět, že pokud člověk chce něco změnit a pracovat, jde to. Potřeba chráněných pracovních míst pro lidi s handicapem, ať mají fyzické či psychické zdravotní problémy, je jejich šancí pro návrat a fungování ve společnosti.

Ida Juřicová, foto Ida Juřicová



Odvedle... aneb mohlo by vás zajímat

- * *Nadační fond pro podporu osob se zdravotním postižením každoročně pořádá soutěž Zdravotně postižený zaměstnanec roku. Letošní ročník už byl vyhlášen a je možno navrhovat své zaměstnance nebo kolegy. Soutěž probíhá ve dvou kategoriích. První kategorií je Zaměstnanec roku z chráněného trhu práce (zaměstnavatel s více než 50 % zdravotně postižených zaměstnanců), druhou kategorií je Zaměstnanec roku z otevřeného trhu práce. Více najdete na [webových stránkách soutěže](#).*
- * *V lednu 2023 otevře nezisková organizace RadoVan první bezbariérový co-work prostor v České republice. Jedná se o sdílený pracovní prostor a kromě bezbariérového prostředí bude přítomen i asistent pro pracovníky s handicapem, kteří mají specifické potřeby. Připraveno bude 8 pracovních míst vybavených počítačovou technikou. Otevírací doba bude 9:00-16:00 a poté bude prostor sloužit jako kavárna. Více informací o neziskové organizaci a jejím projektu na [webových stránkách](#) nebo na [Facebooku](#).*

